خبرها

طرح استیضاح وزیر صنایع و معادن

فارس: مخبر کمیسیون عمران در مجلس از ارائه طرح استیضاح وزیر صنایع و معادن در پی افزایش قیمت سیمان و آهن آلات خبر داد و گفت: این طرح به زودی تقدیم مجلس می شود. ولی الله آذروش نماینده اردبیل روز سه شنبه با اشاره به اینکه طرح مزبور هم اکنون ۱۵ امضا دارد گفت: این طرح از سوی مجمع نمایندگان استان اردبیل ارائه می شود و تعداد زیادی از نمایندگان آمادگی امضا کردن آن را دارند. وی تصریح کرد: این طرح در ارتباط با عدم برنامه ریزی ها و خط مشی ها و سیاستگزاری های نادرست در مجموعه بخش صنعت و معدن کشور و نارضایتی در ارتباط با بحث سیمان و آهن آلات که موجب افزایش قیمت این دو کالا شده و مواردی از این قبیل تهیه شده که امضاهای آن رو به افزایش است.

دعوت خوش چهره از رئیس جمهور برای مناظره

ایسنا: محمد خوش چهره در جمع خبرنگاران پارلمانی گفت: دولت می خواهد شعارها و منویات خود را پیش ببرد و گفته می شود که مجلس همسویی لازم را با دولت ندارد و این بحث از سوی بالاترین مقام اجرایی کشور و برخی از طیف های اجرایی بیان می شود و انگشت اشاره آنها به سمت مجلس است. و در مجلس نه سخنگوی درست و حسابی برای پاسخگویی به این شبهات وجود دارد و نه اداره ای حتی توسط هیات رئیسه و این برای مجلس و نظام خوب نیست. عضو فراکسیون اصولگرایان ادامه داد: قبول داریم که دولت برای کار کردن انرژی زیادی دارد، ولی به رغم اینکه مجلس هفتم با دولت در بسیاری از موارد هم جهت است، اما اختلافات معناداری در شیوه ها و روش وجود دارد. نماینده تهران خاطرنشان کرد: از جمله موارد اینکه خواست دولت از مجلس این است که منابع و درآمدهای نفتی را به سمت دولت سوق دهد و دولت نیز ادعا می کند که با تزریق منابع به دولت می تواند تمامی پروژه های ناتمام ۱۷ سال گذشته را تکمیل کند و از طرف دیگر مشکل اشتغال کشور را حل کند. خوش چهره با بیان اینکه در هیچ جای دنیا کارآمدی دولت اینگونه تعریف نمی شود که به دولت منابع تزریق شود، عنوان کرد: البته دولت ها نیازمند منابع هستند، ولی نه به این سبک و سیاق و با این حجم. بلکه کارآمدی دولت ها با اتخاذ سیاست های مدبرانه و صحیح اقتصادی است. و دولت ها از طریق سیاست های منطقی و سالم اقتصادی، اقتصاد را به جلو می برند، نه از طریق تزریق منابع. به گفته وی تنها موردی که تمام اقتصاددانان روی آن اتفاق نظر دارند این است که تزریق منابع به دولت آثار تخریبی تورمی دارد و حتی با افزایش واردات، تولید و اشتغال به مخاطره می افتد. عضو کمیسیون اقتصادی تصریح کرد: دولت ما مثل بیماری است که پزشک او تشخیص داده که یک کیسه خون به او تزریق شود، ولی چون خود بیمار تشخیص داده خون چیز خوبی است، اصرار به تزریق ۲ تا ۳ کیسه خون دارد که این تزریق زیادی نه تنها شفابخش نیست، بلکه مرگ آور است، لذا پمپاژ پول به دولت آثار تورمی گسترده ای خواهد داشت. وی اظهار داشت: در هیچ کجای دنیا، اشتغال ملی با پروژه های عمرانی ایجاد نمی شود و سیاست های اقتصادی مثل سیاست های پولی و مالی مناسب، انتظارات مثبت از آینده اقتصادی، تخمین قابل استناد برای بازار آینده به تصمیم گیری اقتصادی می انجامد و نه صرفاً پروژه های عمرانی. به گفته خوش چهره این اختلالات در نگاه دولت و تفکر بخش قابل توجهی از نمایندگان در مجلس وجود دارد و برای عمیق تر نشدن این زاویه و اینکه اظهارنظرهای دولت به تخریب و تضعیف مجلس منجر نشود، لازم است که مناظره ای در بالاترین سطح دولت حتی رئیس جمهور یا رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی صورت گیرد تا مشخص شود ما چه می گوییم و دغدغه دولت چیست، و در یک مناظره نگرانی ها برطرف شود. نماینده تهران ادامه داد: به اتمام رساندن پروژه های ناتمام، منطق علمی ندارد، چون بسیاری از پروژه ها بر اثر فشارهای سیاسی ایجاد شده و یا بر اساس منطق کارشناسی نبوده و استمرار این پروژه ها، اتلاف منابع و تخصیص نادرست امکانات است. مثلاً ۲۷ پروژه فرودگاهی از جمله فرودگاه زنجان و اراک به اتمام رسیده اند و ثابت شده که تصمیم گیری در مورد آنها غلط بوده یعنی زنجان و اراک به فرودگاه نیازی ندارند و یا فرودگاه با این سطح و کیفیت نیاز نداشتند، لذا اگر این منابع را برای رونق اقتصادی استان زنجان و اراک به کار می بردند در اشتغال آن مؤثر بود. خوش چهره اظهار داشت: لذا بودجه متمم عمرانی در چنین فضایی نمی تواند منطق لازم را داشته باشد.

سخنرانی موسی غنی نژاد در مرکز تحقیقات فیزیک نظری

از معرفت شناسی اقتصاد تا نقد سوسیالیسم

عکس: میلاد پیامی، شرق

در میان مدافعان لیبرالیسم بیش از همه می توان نام موسی غنی نژاد را دید و شنید. او در تلاش است تا کمپی را برای لیبرال های وطنی برپا کند و برای نیل به این هدف از هیچ عملی فروگذار نیست. غنی نژاد در سوربن اقتصاد خوانده و در کنارش مباحث معرفت شناسی علم اقتصاد را دنبال کرده است و همین تحصیلات باعث برتری او بر همقطارانش شده است. علم اقتصاد توانسته سدی را برای ورود متخصصین دیگر رشته های علوم اجتماعی ایجاد کند و اقتصادخوانده ها در این میدان بی رقیب در این عرصه می تازند.

مطالعات و تحصیلات غنی نژاد در معرفت شناسی علم اقتصاد بهانه ای شد برای دعوت از او تا در باب معرفت شناسی اقتصاد برای دانشجویان فلسفه تحلیلی مرکز تحقیقات فیزیک نظری صحبت کند. شاید سخنان او بسیاری از حاضران را راضی نکرد و برخی از سئوالات مطروحه نیز حاکی از همین امر بود. به هر حال نکته ای که از سخنان و صحبت های او استنباط می شود نگرانی غنی نژاد در مورد لیبرالیسم در ایران است. آنچه در زیر می آید متن سخنرانی غنی نژاد با موضوع فلسفه اقتصاد و اپیستمولوژی اقتصاد است.

برای بیان و شرح معرفت شناسی علم اقتصاد از فلسفه علم شروع می کنم. فلسفه علم شاخه های مختلفی دارد و تا آنجا که در مورد اقتصاد می دانم مباحث مربوط به اپیستمولوژی اقتصاد از دهه ۷۰ میلادی آغاز شده است و قبل از آن نه طرفداران زیادی داشت و نه چندان در محافل علمی مطرح بوده است. معرفت شناسی مطالعه چگونگی شکل گیری اصول و تئوری شناخت است و وقتی می گویم معرفت شناسی علم اقتصاد منظور چگونگی شکل گیری مبانی علم اقتصاد است. اگر بخواهیم به بررسی معرفت شناسی بپردازیم باید مقایسه ای میان اندیشه قدما و مدرن انجام گیرد. در واقع می توان گفت که فلسفه قدیم جهان شناسی بود و بدین واسطه فاعل شناسا در مورد جهان می اندیشید. اما اندیشه فلسفه مدرن عمدتاً معرفت شناسی است.

در اندیشه مدرن دوگانگی فاعل شناخت وجود ندارد. در اندیشه نومینالیستی چون فرآیند شناخت از فیلتر ذهن انسان می گذرد و محدودیت ذهن انسان در این زمینه به عنوان یک مسئله مطرح است و ذهن محصول یک فرآیند تحولی است بنابراین در چارچوب این فرآیند به این نتیجه می رسیم که ذهن انسان قادر به شناخت کلی و تمامیت جهان نیست چرا که ذهن نمی تواند بر همه چیز احاطه داشته باشد.

و حالا سئوالی که مطرح می شود این است که این مباحث را چگونه می توان به اقتصاد ارتباط داد. علم اقتصاد نیز مانند دیگر علوم اجتماعی مدرن محصول اندیشه سوبژکتیوی است. نزدیکی بسیار زیادی میان فرض های اولیه علم اقتصاد و اندیشه نومینالیستی وجود دارد و مهمترین آنها آزادی فردی است چرا که آن شناختی بهتر است که فرضیه های بهتری را ارائه دهد و ارائه فرضیه های بهتر نیاز به آزادی دارد. اندیشه نومینالیستی اندیشه آزادی است و بنیانگذاران نومینالیسم و فلاسفه آزادی عمدتاً افراد یکسانی هستند.

اولین بنیان علم اقتصاد هم آزادی فردی است و اساس علم اقتصاد هم همان بحث دست نامرئی آدام اسمیت است.

در واقع این پارادایم بر این اساس است که در قواعد اجتماعی تضاد باید جای خود را به همسویی منافع بدهد و اگر به افراد آزادی در چارچوب قواعد داده شود منافع جمع هم تامین خواهد شد و کل علم اقتصاد توضیح همین جریان است و مباحث مربوط به اقتصاد بازار هم تشریح این مسئله است. و این در نقطه مقابل پارادایم تضاد در اندیشه قدما است.

اولین بحث کتاب های درسی اقتصاد هم تئوری تقاضا است و تئوری تقاضا تئوری آزادی انسان است و چون خودم اقتصادخوانده هستم باید بگویم اقتصاد علم آزادی است و برخلاف آنچه بسیاری مدعی شده اند باید بگویم اقتصاد یک موضوع بیشتر ندارد و تنها یک اقتصاد داریم آن هم اقتصاد بازار است و اینکه بعضی می گویند اقتصاد سوسیالیستی اقتصاد مسیحی و یا اقتصاد اسلامی وجود دارد. صحیح نیست و تنها اقتصاد بازار وجود دارد هر موضوع اقتصادی که بخواهیم در مورد آن فکر کنیم خارج از مفهوم قیمت قابل طرح نیست و هر تصوری راجع به اقتصاد نیازمند تصور وجود قیمت است.

مارکس نیز هیچ وقت نمی گوید اقتصاد سوسیالیستی وجود دارد. او اقتصاد سیاسی را نقد می کند اما نمی گوید اقتصاد سوسیالیستی وجود دارد. اما بعدها که مارکسیست ها قدرت را در روسیه به عهده گرفتند با معضل ایجاد اقتصاد سوسیالیسم روبه رو شدند اما دیدند نمی توانند بدون قیمت کاری انجام دهند و بحث برنامه ریزی متمرکز را آغاز کردند اما باز هم سئوال پیش آمد که چگونه این برنامه ریزی صورت بگیرد.

بحثی که در رابطه با این سئوال پیش می آید این است که در یک جامعه منابعی وجود دارد و این منابع محدود هستند و اگر این منابع را به یک مصرفی اختصاص دهید از دیگری باید صرف نظر کرد و بحث مطرح شده این بود که منابع به کدام مصرف باید برسد. در اقتصاد بازار این کار براساس مکانیسم قیمت برعهده بازار است اما مارکسیست ها گفتند که ما برنامه ریزی می کنیم.

اما منابع باید براساس یک واحد مشخص با هم جمع شوند و تخصیص یابند و بحث محاسبه در اینجا پیش آمد و تا به امروز نیز هیچ مارکسیستی نتوانسته است به این سئوال و مسئله پاسخ دهد. در واقع لودویک فون میزس بحث محاسبه را آغاز می کند و در مقاله ای به سوسیالیست ها می گوید که ایجاد سوسیالیسم یک توهم است چرا که جایگزینی برای مکانیسم بازار وجود ندارد.

در ادامه نیز عده ای از مارکسیست ها، سوسیالیسم بازار را مطرح کردند که به مکانیسم قیمت اهمیت می داد و یکی از این افراد اسکار لانگر بود که می گفت مالکیت عمومی باشد اما مکانیسم قیمت برای تخصیص منابع مورد استفاده قرار گیرد. پس می بینیم که اقتصاد سوسیالیستی یک مفهوم متناقض است چرا که هرگونه کنش اقتصادی نیازمند قیمت است و هر مفهومی که به اقتصاد سوسیالیستی مرتبط شود یک مفهوم متناقض است.

اما بحث دیگری هم وجود دارد که مدت ها است ذهن بسیاری را به خود مشغول کرده و آن مسئله عدالت است. عدالت چه جایگاهی در بازار رقابتی دارد. در واقع عدالت یک رابطه وثیق با مفهوم آزادی دارد و این دو از هم جدا نیستند و دو روی یک سکه هستند.

در حدود هزار سال در اروپا و در قرون وسطی اسکولاستیک در مورد چگونگی تعیین قیمت عادلانه بحث کردند اما به نتیجه نرسیدند. منتها در اواخر قرون وسطی مباحثی مطرح شد که می گفت قیمت عادلانه را نمی توان تعیین کرد اما شرایط عادلانه را می توان ایجاد کرد.

متاخرین قرون وسطی و سلمانک ها گفتند که باید شرایط عادلانه را ایجاد کرد و اگر دزدی و فریب در این شرایط عادلانه پیش نیاید یک کنش عادلانه ایجاد شده است. در اینجا اندیشه آزادی با عدالت یکسان می شود و آزادی و عدالت دو روی یک سکه هستند.

عدالت به معنای تضمین آزادی های فردی انسان است و ببینید که چقدر گمراه کننده است وقتی که می گویند در اندیشه اقتصادی عدالت وجود ندارد.

ولی به هر حال مسئله این است که کدام رویکرد از عدالت مدنظر است. سوسیالیست ها بر نتیجه بازی تاکید دارند و تفاوت سوسیالیسم و اقتصاد بازار در همین نتیجه گرایی است اما باید شرایط را عادلانه کرد و نتیجه هر چه بود بپذیریم.

اما رویکرد سوسیالیستی معتقد به برخورداری همه افراد به صورت یکسان از منابع است. برای روشن شدن موضوع مثالی می زنم. فرض کنیم دو تیم با یکدیگر بازی کنند. سوسیالیست ها می گویند تیم ضعیف باید بازی را ببرد و این نیازمند دخالت دولت است و این آزادی عده ای را زیر سئوال می برد.

اندیشه سوسیالیستی همین اندیشه ای است که آزادی را در انتخاب کانال های تلویزیونی زیر سئوال می برد. به هر ترتیب در اقتصاد یک چیز مهم است و آن اینکه قواعد بازی تغییر نکند و در همان مثال بازی دو تیم که ذکر شد داور نباید دخالت کند و نتیجه برای اندیشه لیبرالیسم اهمیت ندارد. آزادی مفهوم مخالف بردگی است. برده یعنی اراده شخص دیگری جایگزین اراده شما شود اما آزادی نباید زیر سئوال رود و اهمیت بسیار دارد. منتها در چارچوبی که نقض کننده آزادی دیگران نباشد.

مرگ ال- ۹۰ و بازگشت به یک رویا

امین آزاد

عکس: رویترز

می گویند ایران یکی از عجیب ترین کشورهای جهان از نظر بازخوردهای اجتماعی است. شعار خودروی ملی می دهند و سوار تویوتا یا بی ام و می شوند، شعار تولید داخلی داده می شود اما واردات بیداد می کند، شعار فرهنگ ملی می دهند و یکی در میان از کلمات بیگانه استفاده می کنند. می گویند جلوی تولید خودرویی که ۵۰ درصدش از ابتدا تولید داخل است را به دلیل مونتاژکاری بگیرید اما خود پس پرده از تولیدات خودروهای کاملاً مونتاژ شده حمایت می کنند و اینجاست که می گویند قسم حضرت عباس را قبول کنیم یا دم خروس را.

■ قسم حضرت عباس و دم خروس

پروژه ال -۹۰ یکی از پیچیده ترین قراردادهای صنعت خودرو ایران از نظر مخالفان است. برخی سیاسی انتقاد می کنند، عده ای از رقابت با این خودرو در هراسند، برخی به دلیل دیدگاه های مختلف استراتژیک با آن می جنگند افرادی استعمار را بهانه می کنند و بعضی دیگر هم بدون اطلاعات تنها برای مطرح شدن اظهارنظر می کنند و افرادی نیز هرروز برای چاپلوسی و بنا به شخصی که وزیر است نان به نرخ روز می خورند. تعدادی رویاهای عجیب و اسطوره ای در ذهن دارند و در این میان بهترین قرارداد صنعت خودرو ایران باید قربانی شود. چرا بهترین قرارداد دلیل روشن است. در هیچ قراردادی قطعه سازان ایرانی دانش را به صورت مستقیم برای تولید قطعه از شرکت مادر دریافت نکرده اند، در هیچ قرارداد دیگری خودروساز خارجی به صورت مستقیم سرمایه گذاری نکرده بود و در قراردادهای قبلی مدیریت نوین بین المللی حاکم نبود. در قراردادهای قبلی همیشه خودرو با مونتاژ شروع می شد اما در این قرارداد تولید با ۵۰ درصد ساخت داخل آغاز می شود، در این قرارداد قطعه سازان ایرانی وارد شبکه جهانی یک شرکت خارجی می شوند و برخی شرکت های خصوصی رشد می کنند. اما این قرارداد مسلماً یک قرارداد است و نه آیه قرآن پس حتماً اشتباه نیز دارد اما چرا تاکنون به قراردادهای عظیم مونتاژکاری پژو مشکل تراشی نشده است. زمانی که حتی این شرکت نقشه های فنی اشتباه در اختیار شرکت های ایرانی قرار می دهد تا نتوانند قطعه خودرو را تولید کنند و این شرکت ها نیز با کپی کاری قطعات، خودرویی را تولید می کنند که نتیجه آن محصولاتی است که مانند هندوانه یکی شیرین و دیگری مانند خیار بی مزه و بی کیفیت است اما چرا این شرکت ها را همه فراموش کرده اند، شرکت هایی مانند پژو، هیوندایی، فولکس واگن و احتمالاً در آینده نزدیک فیات که خودروهای خود را با مونتاژ شروع می کنند. شرکت هایی که برخی تنها در سطح مونتاژکار می مانند. چرا کسی به پژو که سالانه بیش از یک میلیارد یورو قطعه برای مونتاژ به ایران می فروشد شکایت نمی کند و چرا به ال -۹۰ که با قطعات ساخت داخل تولیدش شروع می شود انگ استعمار می زند ولی بقیه همه احتمالاً خودروی ملی اند. درست است احتمالاً پژو ۲۰۶، ۴۰۵، پراید و فیات پالیو که به زودی وارد بازار می شوند و یا فولگس گل همه خودروهای ملی هستند و این وسط ال- ۹۰ محصول استکبار جهانی است چون که تولید آن با استفاده از قطعات ایرانی است و کیفیتش نیز مناسب و با قدرت موتوری در حد زانتیا و مصرف ۸ لیتری در ۱۰۰ کیلومتر قیمت ۷ میلیون تومانی دارد. درست اینجاست که دم خروس مشخص می شود وقتی خودرویی با این تکنولوژی وارد بازار شود تمام ترکیب بازار به هم می ریزد و احتمالاً دیگر کسی فیات، پژو ۴۰۵ و یا پراید که خودروهایی ملی هستند را نمی خرد.

■ تفاوت دیدگاه اقتصادی

در اواسط دوران وزارت جهانگیری وزیر سابق صنایع کار برای طراحی استراتژی صنعتی ایران به نتیجه رسیده بود. اساس کار این استراتژی همکاری با شرکت های خارجی و همچنین قرار گرفتن در زنجیره جهانی صنایع بزرگ دنیا بود که از آن به عنوان راه حل عبور بخشی از صنایع ایران از رود وحشی جهانی سازی عنوان می شد. پروژه ال-۹۰ نیز دقیقاً براساس این استراتژی در نظر گرفته شده بود اما این استراتژی یک مخالف سرشناس داشت و این مخالف سرشناس کسی جز دکتر توکلی و ۱۰ استاد برجسته دانشگاه نبودند که تجارت جهانی را استعمار نو و سند توسعه استراتژی صنعتی ایران را نیز در این جهت می دانستند. بعد از روی کار آمدن مجلس هفتم نیز دکتر توکلی لیدر جدید اقتصادی مجلس بود و بالطبع این پروژه با انتقاد شدید دکتر توکلی و یاران اقتصادی اش در مجلس از جمله دکتر کاتوزیان و طهماسبی وزیر کنونی صنایع که در آن زمان مدیر دفتر پژوهش های زیربنایی مرکز پژوهش های مجلس بود مواجه شد.

■ دعوا بر سر صادرات

مرکز پژوهش های مجلس در تیرماه دولت را موظف کرد ۴ مورد اصلاح را بر روی پروژه ال-۹۰ انجام دهد و پس از کش وقوس فراوان رنو سه شرط را از جمله حذف کلمه انحصاری بودن تولید این خودرو در ایران خودرو و سایپا، ساخت داخل بالای ۵۰ درصد و استفاده از پلت فورم برای طراحی خودرو را پذیرفت ولی در زمینه صادرات رنو تاکید می کند که در حال حاضر نیز به دنبال یافتن راهکاری هستیم که مورد پذیرش تمامی طرفین قرارداد باشد و موضوع مربوط به صادرات را نیز حل و فصل کند. به طور مشخص صادرات بیش از ۲۰ درصدی لوگان های تولید شده در ایران مورد حمایت شرکت رنو نیز هست، اما به هرحال لازم به یادآوری است که سرمایه گذاران خارجی نقشی در توافقات تجاری بین کشورها و رقابتی بودن نرخ ارز صادراتی ایفا نمی کنند که این دو از مهمترین عوامل صادراتی به شمار می روند. از طرفی چون ایران در پیمان های منطقه ای عضو نیست صادرات ۲۰ درصدی مشکل است پس شرکت رنو صادرات ترکیبی را پیشنهاد داد که در آن صادرات ۲۰ درصدی از طریق خودرو و قطعه انجام می شود اما این پیشنهاد رنو نیز با مخالفت دولت روبه رو شد و شاطرزاده معاون بین الملل وزارت صنایع به ایسنا گفت این پیشنهاد بر خلاف منافع ایران است و حتی مگان دیگر محصول رنو نیز حق تولید ندارد.

■ بازگشت به یک رویا

پس از تولید خودروی سمند، بسیاری عنوان می کردند که زنجیره ارزش خودروسازی ایران تکمیل شده و ما دارای یک خودروساز کامل شده ایم. در طرف مقابل بسیاری بر این عقیده بودند که صنعت خودروی ایران دارای گمشده های فراوانی از جمله نبود دانش ساخت و طراحی پلت فورم است. با توجه به کسب دانش طراحی بدنه در سمند، این امتیاز نیز باید به وسیله ای حفظ می شد که در این زمان پروژه پلت فورم مشترک مطرح شد و درمیان خودروسازان مختلف، گروه رنو نیسان که سعی می کرد نفوذ خود را در بازار خاورمیانه و غرب آسیا و شمال آفریقا تقویت کند، با شعار «به شرق برویم» پروژه X۹۰ را به ایران پیشنهاد داد. در همین زمان شرکت هایی مانند شرکت تحقیقات موتور ایران خودرو نیز برای به دست آوردن بخشی از دانش طراحی پلت فورم و طراحی موتور ملی با شرکت های طراحی در ایتالیا و آلمان به توافق رسیده بودند که هر دو پروژه بعد از مدتی به امضا رسید. مدتی بعد این سئوال مطرح شد که آیا پروژه X۹۰ یا به عبارت دیگر همان ال-۹۰ سبب از بین رفتن مسیر طراحی خودرو در ایران نمی شود؟ در این باره نجفی منش دبیر انجمن قطعه سازان معتقد است که این دو قرارداد و طراحی مدل های جدید سمند و همکاری در پروژه X۹۰ با رنو نیسان مکمل یکدیگرند. پروژه X۹۰ سبب رشد صنعت قطعه سازی، اتصال به زنجیره جهانی تامین کنندگان قطعات خودرو و کسب بسیاری از دانش های فنی نداشته در تولید قطعات خودرو می شود و از سوی دیگر با ادامه پروژه هایی مانند موتور ملی و پلت فورم داخلی سمند، دانش طراحی خودرو در ایران نیز راه خود را ادامه می دهد، از طرفی ویسه مرد شماره یک صنعت ایران در سال های گذشته که مدیر پروژه سمند نیز بوده است معتقد است استراتژی ای که ما در صنعت دنبال می کردیم این بود که ظرف ۱۰ سال به یک خودروساز در سطح جهان تبدیل شویم. هدف ما از همکاری با رنو نیز یک استراتژی موازی بود تا بتوانیم با یاد گرفتن علوم مدیریتی مانند مدیریت، هزینه کیفیت و قیمت تمام شده و بهره گیری از آن در پروژه هایی مانند سمند بتوانیم به آرامی خودروساز واقعی شویم.

■ از رویا تا واقعیت

آیا ما خودروساز شده ایم؟ این سئوالی است که مردم ناراضی از خودرو و کیفیت آن جواب محکمی برای آن دارند و آیا جدا از دنیا و در تعارض با دنیا خودروساز خواهیم شد؟ این نیز تنها رویایی کودکانه است و آیا پروژه ال- ۹۰ آمال صنعت خودرو ایران است؟ این فکر نیز در صورتی که برای دراز مدت دیده شود کوته بینی است پس راه حل چیست، سمند و ادامه راه خودروی ملی اما این اسب ایرانی هم در رود پرتلاطم جهانی سازی غرق خواهد شد؟ پس راه کار چیست؟ عده ای عنوان می کنند راه حل ادامه پروژه هایی مانند سمند و پروژه هایی مانند ال- ۹۰ در کنار هم و به صورت مکمل است تا خودرویی از آن خود داشته باشیم و از طرفی دانش های نداشته را به دست آوریم و شریک مناسبی پیدا کنیم اما به هر حال زمان دادن شعارهای اسطوره ای پایان یافته و وقتی نیز باقی نمانده و سونامی جهانی سازی نیز هر روز نزدیک تر می شود آژیر اخطار هم روشن شده است مگر آنکه نخواهیم هیچ گاه از خواب بیدار شویم و در همین خواب هم بمیریم.

نگاه

تقاضا عرضه را می زاید یا برعکس

محمدصادق جنان صفت

معمای مرغ و تخم مرغ که کدام زودتر زاده شده اند با کمی تسامح در بازار کالاها نیز به چشم می آید. گروهی اعتقاد دارند، تولیدکنندگان با «عرضه» کالاهای جدید موجب زاده شدن «تقاضا» می شوند. گروه دیگری اما اعتقاد دارند «تقاضا» برای کالاهای جدید تولیدکنندگان را تشویق به «عرضه» آن کالا می کنند. سیدمحمدرضا میرتاج الدینی عضو موثر مجلس هفتم جزء گروه اول است. او در گفت وگو با خبرگزاری فارس گفته است: «وقتی بانوان جامعه برای تهیه پوشاک به فروشگاه ها و مراکز تولیدی مراجعه می کنند، لباس مناسبی پیدا نمی کنند و در مقابل لباس نابهنجار مثل مانتوهای کوتاه، تنگ و به صورت ارزان عرضه می شود.» معنای سخنان نماینده یاد شده این است که «عرضه» موجب زاده شدن «تقاضا» برای «مانتوهای تنگ» شده است. عرضه کنندگان احتمالاً نظر دیگری دارند و می گویند تقاضا برای آن مانتوی خاص زیاد بوده و به همین دلیل آنها چنین کالایی را «عرضه» می کنند. دلیل ارزان بودن چنین مانتوهایی نیز «مقیاس انبوه تولید» است که به کاهش قیمت متوسط منجر می شود. نماینده مردم تبریز با بیان جزئیات طرح ساماندهی مد و لباس که قرار است در صحن علنی مجلس بررسی شود گفته است: «این طرح در جهت حمایت از تولیدکنندگانی است که در انتخاب پارچه و لباس معیارهای اسلامی و ملی را رعایت می کنند... اعطای تسهیلات به تولیدکنندگان یادشده از جمله این امتیازات است.» به این ترتیب، طراحان این طرح می پندارند «عرضه» می تواند «تقاضا» را تحریک کند. نظر نگارنده این است اگر قرار است کار فرهنگی شود بهتر است در استفاده از ابزارهای اقتصادی با احتیاط کامل عمل شود. استفاده از ابزارهای اقتصادی به ویژه اگر نوعی رانت و امتیاز نیز در آن وجود داشته باشد دردسر درست می کند. بگذارید همین طرح را کالبدشکافی کنیم. فرض کنید طرح ساماندهی مد و لباس در صحن علنی مجلس رای آورد. چه می شود؟ تعداد پرشماری از تولیدکنندگان کوچک و بزرگ ادعا می کنند می خواهند پوشاک مطابق معیارها تولید کنند. معیار کدام است؟ به چه کسانی تسهیلات می دهید و به چند نفر؟ معیار انتخاب کدام است؟ اگر فردی آمد، تسهیلات گرفت و تولید بهنجار نکرد چه می شود؟ نظارت بر آنها چگونه خواهد شد؟ اگر مانتو تولید شد و «تقاضا» برایش نبود چه اتفاقی می افتد؟ اگر تولیدکنندگان دیگری پیدا شدند طرح جذاب تری دادند و مانتویی تولید کردند که تقاضا برایش بیشتر بود چه می شود؟ عرضه و تقاضا درهم تنیده اند و در دنیای امروز «تقاضا» عرضه را رشد می دهد.

خبر

صادرات ۲۰ درصدی شرط اجازه تولید مگان

ایسنا: معاون اقتصادی و امور بین الملل وزارت صنایع و معادن گفت: شرط رنو مبنی بر صادرات قطعه و خودرو از سوی وزارت صنایع رد شده است و رنو تنها باید صادرات خودرو کامل را بپذیرد. دکتر شاطرزاده افزود: شرکت رنو هم اکنون سه مورد از چهار اصلاحیه قرارداد ال -۹۰ را پذیرفته است و در مورد صادرات نیز مذاکرات ادامه دارد. وی با بیان این که رنو پیشنهاد داده که حاضر است ۲۰ درصد صادرات قطعه و خودرو را انجام دهد، افزود: البته این شرط از سوی وزارت صنایع پذیرفته نمی شود، زیرا ما حافظ منافع ملی ایران هستیم و این پیشنهاد منافع ملی ما را تامین نمی کند. آن چیزی که در قرارداد مادر آمده صادرات خودرو است و طبق پیشنهادات اصلاحی مرکز پژوهش های مجلس که دولت موظف به انجام آن است، صادرات ۲۰ درصدی خودرو از سوی رنو الزام آور شده است. وی در مورد خودرو مگان که قرار بود تولید آن از اواخر اردیبهشت ۸۵ آغاز شود نیز گفت: تولید این خودرو منوط به مشخص شدن وضعیت قرارداد ال-۹۰ است. شاطرزاده خاطرنشان کرد: برخی فکر می کنند قرارداد ال -۹۰ متوقف شده است، در صورتی که آن چیزی که متوقف شده عملیات ساخت داخل در کارخانه های خودروسازی است. یک قرارداد وجود دارد که بین شرکت رنو و رنو پارس به عنوان شرکتی متشکل از رنو نیسان، سازمان گسترش و نوسازی صنایع، ایران خودرو و سایپا بسته شده تا دانش فنی تولید این خودرو از طرف فرانسوی به طرف های ایرانی انتقال یابد، ولی هنوز قرارداد اصلی این خودرو برای تولید تنفیذ نشده است. حال برای آن که این شرکت از برنامه تولید عقب نماند، یکسری کارها در شرکت های ایران خودرو، سایپا و شرکت های قطعه ساز انجام شده که زودتر از تنفیذ قرارداد بود و حال وزیر صنایع دستور توقف آن را داده است. معاون اقتصادی و امور بین الملل وزارت صنایع و معادن ادامه داد: علت اصلی دستور توقف پروژه این بود که با توجه به گذشت زمان طولانی از قول شرکت رنو برای انجام اصلاحات چهارگانه در قرارداد، اما این شرکت هیچ کاری را انجام نداده است. وقتی وزیر صنایع متوجه شد که رنو در حال وقت کشی است، دستور داد که فعالیت ها متوقف شود، زیرا طرف ایرانی در حال سرمایه گذاری بسیار زیادی بود. سرمایه گذاری ۶۰۰ میلیون یورویی بیشتر از طرف شرکت های ایرانی انجام شده و شرکت رنو تنها ۲۷ میلیون یورو سرمایه گذاری انجام داده است. به گزارش ایسنا کاتوزیان نایب رئیس کمیسیون صنایع، معادن به عنوان منتقد اصلی پروژه ال -۹۰ در خصوص پیشنهاد جدید رنو مبنی بر صادرات ۲۰ درصدی به صورت ترکیبی از خودرو و قطعه گفته است: در ابتدا قرار بود ۲۰ درصد خودرو صادر شود، اما گفته می شود پیشنهاد جدیدی مبنی بر صادرات ترکیبی به صورت ۱۰ درصدی خودرو و ۱۰ درصدی قطعه توسط رنو مطرح شده که فکر نمی کنم این موضوع مورد اعتراض دولت قرار گیرد.

دانشگاه شهید بهشتی

فراخوان دعوت به مسابقه طراحی

دانشگاه شهید بهشتی در نظر دارد به منظور ساخت سر درب ورودی اصلی، مسابقه ای را به عنوان ((طرح سرب ورودی دانشگاه)) برگزار نماید.

از عموم متخصصان، صاحب نظران و طراحان دعوت می شود طرحهای پیشنهادی خودرا حداکثر تا تاریخ ۸۵/۲/۳۰ به روابط عمومی دانشگاه شهید بهشتی واقع در تهران، بزرگراه شهید چمران، خیابان یمن، اوین دانشگاه شهید بهشتی کد پستی ۱۹۸۳۹۶۳۱۱۳ ارسال ویا تحویل نمایند.

به سه طرح برتر، جایزه ویژه تعلق خواهد گرفت.

روابط عمومی دانشگاه شهید بهشتی